

Nederlands Verbond Toelevering Bouw

Samenwerking leidt tot innovatie

Het Nederlands Verbond Toelevering Bouw (NVTB) behartigt de belangen van de toeleveranciers van grondstoffen en producten in de bouw: van zand, grind, staal, gevelelementen tot en met isolatiematerialen. Bouwformatie legde de vier bestuursleden van NVTB drie vragen voor om te horen hoe er bij de toeleveranciers wordt gedacht en welke wensen zij hebben.

Door Désirée Crommelin

Wat verwacht de toeleverancier van de beslissers in de bouwindustrie – de bouwheer, de architect en de aannemer?

Wat is de ideale ketenstrategie: kostenketen of de toegevoegde waardeketen?

Wat staat bovenaan op uw verlanglijstje bij een bezoek aan politiek Den Haag?

“Op mijn verlanglijstje voor Den Haag staat de wens dat er een economische werkloosheidsregeling voor de bouw als industrietak komt. België en Frankrijk kennen al zo’n regeling voor kortere periodes, wanneer het slecht gaat. Overheid en werkgevers zouden gezamenlijk de kosten hiervoor moeten dragen. Zo krijg je een potje voor zo’n stille periode tussen twee projecten in. Het is voor ons heel vervelend van goede mensen in zo’n overbruggingsperiode afscheid te moeten nemen en betekent een groot waardeverlies, want je investeert in je mensen en hun vakkennis door scholing en training. Dat is dan allemaal weg. Bij een uitkering van zeg 90% van hun verdiende loon gedurende tussenperiode, verlies je ze waarschijnlijk niet zo leert de ervaring in het buitenland. En het komt de voortgang in innovatie ook ten goede. Werkgevers zullen meer bereid zijn mensen aan te nemen en hun training of onderwijs te faciliteren.”

drs. P.F.M. van Loenhout

Vroegtijdig meedenken in bouwketen

De antwoorden op deze drie vragen zijn zo goed als eensluidend, alleen de invalshoeken met illustraties variëren, afhankelijk van de achterban die de bestuursleden vertegenwoordigen. Stuk voor stuk bepleiten zij vroegtijdige samenwerking tussen de architect - als ontwerper en vertegenwoordiger van de bouwheer - de aannemer en de toeleverancier. Dat zou het bouwproces op zich ten goede komen, vooral als het gaat om efficiency, logistiek en kwaliteit en duurzaamheid van de materialen.

De afgelopen jaren komt de innovatie van de bouwmaterialen voornamelijk uit de koker van de toeleveranciers; helaas is deze vooruitgang lang niet altijd bij de klanten - de architect en de aannemer - bekend. Even voor de duidelijkheid: de toeleverancier wil niet op de stoel van de architect gaan zitten. Wel wil hij dat de architect bij de vormgeving integraal meedenkt over de implicaties die de uitvoering van zijn ontwerp heeft. Zo zou de toeleverancier over zijn schouder mee kunnen kijken en hem adviseren welke mogelijkheden er zijn. Denk dan aan het ontwerpen van het casco. Een stap verder en dus hoger in de bouwkolom - is het gezamenlijk meedenken over het concept. Zo zou de toegevoegde waarde van een concept kunnen zijn dat het casco een buiten- en binnenmuur, inclusief de spouw omvat. Gemak is niet de enige reden van deze vergaande prefabricering. Het betekent namelijk ook dat er een verschuiving zal plaatsvinden in de rol van de toeleverbedrijven. Zij kunnen zich steeds meer gaan toeleggen op de daadwerkelijke constructie in het bouwproces en nemen zo - als leveranciers van materiaal - meer risico's in het realisatieproces van de bouw.

Kosten- of toegevoegde waardeketen

Natuurlijk zorg je dat je kosten als commodity-leverancier transparant en zo laag mogelijk zijn. Maar als alleenstaande schakel moet je de materialen wel afstemmen op de andere schakels in de bouwkolom en ze op tijd leveren. De kostenketen-strategie getuigt nog te veel van korte termijn denken. Als de toeleveranciers nu eens de krachten bundelen, dan is dat op zich al een innovatie in de van huis uit traditionele bouwwereld, maar het zorgt ook voor stroomlijning van de logistiek. Dat bekent onder andere een beperking van vervoersbewegingen van de vrachtwagens. Dit is milieuvriendelijker, bezorgt de leef- en werkomgeving minder overlast en bouwmaterialen komen op het juiste tijdstip op de juiste plaats van bestemming aan. Dit voorkomt verspilling van tijd en materiaal en dus geld! Zo worden de faalkosten gedrukt en de snelheid in het bouwen verhoogd.

Of de woningen goedkoper worden door deze kostenbesparing, valt te betwijfelen. Het is wel iets wat bij de toekomstige gebruiker/bewoner wenselijk is in tijden van een kredietcrisis. Maar dat is een illusie, zo beluister je in de antwoorden van de NVTB-bestuursleden. De bouw is per definitie conjunctuurgevoelig. De kosten van grondstofprijzen als olie en gas blijven stijgen, zodat de financieringslasten van bouwprojecten eerder stijgen dan dalen. Ook wordt de financiering van projecten op zich moeilijker vanwege de eisen van de bank een groter gedeelte eigen vermogen in te brengen. Plannen voor grote projecten zoals kantoren en bedrijfshallen sneuvelen nu het eerst.

Verlanglijstje voor Haagse en lokale politici

een economische werkloosheidsregeling.

meer openheid en aandacht voor het bouwbeleid tijdens de verkiezingen. Het raakt het thuis van de kiezer.

het verlenen van één activiteitenvergunning voor zand- en grindwinning en zo voorkomen dat de aanvrager niet nog eens 1001 vergunningen moet aanvragen, die zoveel tijd kosten dat bij het binnenhalen van de laatste vergunning de eerste al verjaard is.

stimulerende overheidsmaatregelen voor de bouwconstructie, zodat doorstroming van bewoners/kopers plaatsvindt. Daarin speelt het beschikbaar stellen van betaalbare grondposities een grote rol. Ook zou de overdrachtsbelasting moeten worden afgeschaft. ▬

“Onze taak als toeleveranciers ligt erin beslissers duidelijk te maken welke innovaties hebben plaatsgevonden en ze te stimuleren met ons op te trekken. Dat scheelt aan voorbereiding en planning, aan fouten door gebrek aan afstemming en aan transportbewegingen, dus milieuvervuiling. Maar ook samenwerking met de overheid zou heel praktisch zijn, alleen al om al die juridische belemmeringen op te ruimen. Deregulering? Ik heb er nog weinig van gemerkt. We worstelen ons nog steeds door de spaghetti van regels en eisen heen.”

mr. M.P. Dankers

“De verschuiving in de rol van de toeleverancier naar daadwerkelijke constructie dwingt ons te integreren. Innovatie komt uit onze koker. Onze innovatiekracht bereikt helaas nog onvoldoende de bouwers door de complexe supply chain in de bouwkolom. Ook het aantal vakmensen in de traditionele natte bouw loopt terug. Vakmensen bij prefabriceren in de nieuwe, kortere keten ervaren ook dat zij een hogere toegevoegde waarde leveren in die keten. Dat vergt weer andersoortige kennis en dus opleiding. Alleen dat laatste is niet aan ons, maar aan de overheid om met het vakonderwijs op marktontwikkelingen in te spelen.”

drs. B.J. Koekoek

“In de bouw kunnen we niet zonder elkaar. Architecten zijn de creatieve geesten, bij de andere partijen in de bouwkolom bepaalt de ratio meer het handelen. Hoe verschillend en aanvullend we ook zijn, in deze kolom moeten we integreren door naar de klant van je klant en weer naar zijn klant te kijken. We kunnen veel leren van de auto-industrie, die een zekere behoefte bij zijn klant weet te creëren. In bouw wordt nog wel eens vergeten dat het hier over vraag en aanbod op een vrije markt gaat voor de gebruiker/consument. De politiek heeft hier ook een rol: zij moet ervoor zorgen dat degene die de grondposities wordt vergund, niet zonder reden de prijs voor de gebruiker met het dubbele of drievoudige mag verhogen. Dat zorgt voor een verhoging van de bouwkosten, niet echt verstandig in tijden van recessie.”

P. Jas

